

**Historia De Vita, Moribus, Rebus Gestis, Studiis Ac
Denique morte Praedicatorum Lutheranorum, Doct.
Martini Lutheri, Philippi Melancthonis, Matthiae Flacii
Illyrici, Georgii Maioris, et Andreae ...**

Complectens ortum, progressum [et] incrementa, tum arcana plurima
hactenus non prodita, omnium penè huius temporis haeresum

... Vita ... Philippi Melancthonis. Matthiae Flacii Illyrici. Georgii Maioris, Et
Andreae Osiandri

Ulenberg, Kaspar

Coloniae Agrippinae, 1622

IV. Maioristæ apologiam obtrudunt, ius concludendi exigunt, quo negato
missionem petunt.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-65643](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-65643)

ANNO
1569.*Colloq. lat.
fol. 419. b.*

IV.

Maioristæ
meditatur
scriptum
contrariū.Vtriq; ius
concludē-
di actionē
petunt.Rationes
Maiorista-
rum & Fla-
cianorum.

neuos vel errores obiecerint, eos vel à Theo-
logis aliarum regionum sparfos esse, vel pro-
næuis non habendos. In fine; facessant igitur,
inquiunt, excusatores, palliatores, fucatores
præstigiæ, ac pronuncietur quid sit ve-
rum; & contra, quid sit falsum.

” Cùm recitatum esset, exhibitumq; de mo-
re volumen, Maioristæ re deliberata respon-
sionem apologeticam asperrimæ huic inue-
ctiæ prorsus opponendam censuerunt, pri-
usquam ad alia progressus fieret: Quod cum
aduersarijs innotuisset, conati sunt, ne Ma-
ioristæ postremo loco dicerent impedire. Si
tamen illis denuò potestas dicendi fieret,
se quoque postmodum respondendi faculta-
tem ad ea, quæ proposituri essent aduersarij,
iure suo postulatueros asserunt. Venit res hæc
in controuersiam: Vnde factum est, vt con-
sultationes aliquot inter politicos vtriusque
partis haberentur, in quibus disputatum est,
vtris ad concludendum iustificationis arti-
culum vltimam vocem, seu postremum per-
orandi locum cõcedi oporteat? nec multum
abfuit, quin disputatio hæc in certamé acer-
rimum exiret. Agebatur sane res serio, vtrif-
que ius illud, ceu prærogatiuam magno stu-
dio sibi vindicãtibus: Quemadmodum mu-
lierculas & pueros, cùm inter altercandum
vehementius efferbuerunt, vltimi verbi ius
importunis clamoribus captare videmus.
Maioristæ sui iuris esse dicebant, vt conclu-
derent actionem hanc; cum aduersarij actoris
vel

vel accusatoris, ipsi verò rei personam in hoc ANNO colloquio sustinerent. Contra Flaciani prorsus esse suarum partium contendebant, vt si quod denuò scriptum offerrent Maioristæ, ad hoc ipsi vicissim responderent; nimirum vt æquaretur vtrinque scriptorum numerus, nec ipsi minus frequenter, quam aduersarij differuisse de primâ controuersia viderentur. Interim Maioristæ, vt in rebus omnibus ab initio colloquij æquiores semper fuerant, nunc quoque potestatem faciunt aduersarijs, vt si quid amplius ad notationes vel errores pridem obiectos respondere velint, id faciant, priusquam ipsi responsionem suam vltimam in confesso recitent. Verum non placuit ista conditio Flacianis, qui nihil aliud, quam postremo loco dicendi occasionem captabant. Igitur, cum neutri cederent, & Flaciani cum primis causam hanc dicerent nō suam esse, sed ipsius Dei & Ecclesiæ, ideoque minime sibi committendum, vt ad cuiusquam præscriptum astringi se paterentur, res velut in medio relicta vel suspensa fuit.

Octiduo post, ad decimum quintum Februarij scilicet, Flaciani collocutores omnes, excepto Alexio Bresnicero, qui Altenburgensis pastor erat, vnâ cū politicis istius partis consiliarijs Ienam profecti fuerunt. Eodem postridie secutus est ipse Princeps, atque in ea ciuitate Ioannem VVigandum, & Ioannem Cœlestinum constituit professo-
res; quos & solenniter introduxit ad au-

Princeps
Ienæ pro-
fessores cō-
stituit &
statuta for-
mat.

ANNO
1569.

Maioristæ
scriptum
apologeti-
cum ob-
trudunt.

Summaria
scripti.

Melanch-
thonem ab
iniurijs
vindican.

ditorium, & statuta vniuersitatis publicè promulgauit. His peractis Princeps quidem vigesimo Februarij, politici verò cum Theologis Flacianis ad tertium Martij diem Altenburgum reuerterunt. Interea Maioristæ responsionem suam absoluerant; cumque Princeps in luctu esset propter obitum filia, ideoque à publico abstineret, renunciari iussit collocutoribus, vt in actione progredirentur. Igitur Electoris Theologi scriptum apologeticum, quod meditati fuerant, quinto Martij latinè, vitandæ prolixitatis gratia recitarunt. Atque hæc vltima Collatio fuit: non enim Maioristæ, quanquã instanter per Flacianos vrgerentur, deinceps ad confessû redire voluerunt. Erat scriptum hoc vltimû verbosum prolixumque, nec minus acerbû in aduersarios, quam superiora. Disserunt in eo præcipuè de corruptelis, quas aduersarij frequentur ad rauim obiecerant: quanquam præter venenatos aculeos nihil ferè nouum adferunt. Antequam verò rem ipsam aggrediantur, Exordium texunt satis prolixum, in quo comparant inter se Lutherum & Melanchthonem, primos Ecclesiæ Lutheranae proceres, imò fundatores, quos per omnem vitam cõiunctissimos fuisse dicunt. Ideoque dolenter admodum ferunt, & indignè quod Flaciani Melanchthonè à Luthe- ro diuellere conentur, eumque crudeliter acerbeque flagellatum in suspicionem flagitiosæ leuitatis & defectionis, aliorumque crimi-

criminum adducant; tum quod libros illius ANNO
 audacter reijciant, conculcentque. Quod si 1569.
 progrediantur in hunc modum, nec vlla ra-
 tione placari possint, aut permoueri, vt be-
 nigniores effectum induant, sibi quidem
 longè tolerabilius futurum aiunt atq; opta-
 bilius, vt maneat hoc dissidium, & Flacia-
 ni hostiliter agere pergant, quam vt sese pa-
 tiantur ad ipsorum arbitrium in Melanch-
 thonem, virum innoxium, concitari. Dein-
 de ad recoctam toties corruptelarum cram-
 ben operosè denuo respondent, eadem om-
 ninò, quæ prius in hoc genere dixerant, ad
 nauseam vsque repetentes: quod illis postea
 probri loco per aduersarios obiectum fuit.
 Demum epilogum subiungunt, qui iustæ o-
 rationis instar est; in quo concludunt colla-
 tionem hanc de iustificatione, & quid actum
 sit hætenus, quid obiectum vtrunque, quid
 responsum, per ἀνακεφαλαίωσιν repetunt;
 scilicet vt ipsi non aduersarij huic actioni fi-
 nem imposuisse viderentur.

Postridie quam lectum fuit exhibitumq; Flaciani
 scriptū, Flaciani per politicos suæ partis in- petunt li-
 stanter admodum postularunt, vt sibi nō de centiam
 causa quidē vniuersa, sed de notationibus ad- respon-
 uersariorū semel adhuc in confessu verba fa- dendi.
 cere liceret. Respondent Maioristæ per po- Maioristæ
 liticos Electoris; satis superq; disceptatū esse renuunt.
 de primo controuersiarum capite: & quo-
 niam actio sit conclusa, se quidē de ea post-
 hac ne verbū quidē vel audire vel proloqui
 decre-

ANNO
1569.

Electorem
super hoc
consulere
decernunt.

Missionem
petunt.

decreuisse. Displicuit responsum hoc politis Flacianis: quia tamen nihil aliud obtineri potuit, quantumuis instanter vrgerent & fortiter, offensi grauius tandem sese rem omnem dicunt ad Principem relatueros. Interea Maioristæ, cum dissidij flammam scriptionibus istis, velut oleo infuso augeri potius perpetuis incrementis, quam extinguirerent, non progrediendum censuerunt ad alias controuersias, nisi consulto primum Electore Principe. Hunc igitur adeundum decernunt, edocendumque de colloquij successu, priusquam nouum cum aduersarijs certamen ordiantur: præsertim cum illi proteruè reieiant corpus doctrinæ Philippicum, quod hactenus omnium consensu velut normam fidei per Electoris prouincias habitum constet. Accedebat & illa ratio, quod Electorem intellexerant omnes ditionum suarum pastores & superintendentes, quos vocant, conuocaturum, vt de ijs, quæ in Altenburgenfi colloquio hactenus acta fuerant, sententiam illorum & iudicium exquireret. Itaque cum omnino constitutum haberent discedere, eodem die, sexto nimirum Martij, qui Dominicus erat, adiunctos sibi politicos per litteras de instituto suo faciunt certiores, petuntque vt quibus permoti rationibus ad Electorem proficisci decreuerint, exponant Principi, eundemque rogent, vt factum hoc clementer in meliorem partem interpretetur.

Postri-

Postridiè Ioannes à Zeschavv & Lauren- ANNO
 tius Lindemannus Iureconsultus (tertius e- 1569.
 nim iam auocatus erat) cum Principem adire A principe
 vellent huius rei gratiâ, ad colloquium non nō admit-
 fuerunt admissi. Itaque politicis alterius tuntur ad
 partis rem omnem aperiunt, vt que Principi Colloquiū.
 Theologos Electoris excusent, enixè pre-
 cantur. Quod cum VVigandus cæteri que Flaciani
 factionis istius collocutores intelligerent, responsio-
 per politicos suæ partis tam importunè di- nem obtru-
 cendi locum postularunt, vt Maioristas per- dere conā-
 petuis interpellationibus vehementer ob- tur, sed frū-
 tunderent: quorum pertinaciam vt emolli- fra.
 rent, vnius horæ spatium petebant, breues
 admodum se futuros polliciti: verum fru-
 stra fuit, quicquid in hoc genere machina-
 bantur homines importuni. Obfirmarant
 enim animum Maioristæ, nec obtineri ab il- Missionem
 lis potuit, vt deinceps cum aduersarijs vel rursus pe-
 verbū de controuersijs permutarent. Igitur tant Maio-
 secundas de discessu suo litteras ad politicos, ristæ.
 scribunt breuiiores quidē illas superioribus,
 sed eiusdem argumenti: Petunt nimirum,
 vt prosecutionem tanquam necessario susce-
 ptam excusent apud Ioannem Gulielmum
 Saxonix Ducem; nec se dubitare, dicunt,
 quin excusatio locum habeat apud Principē,
 qui suos quoque Theologos durante collo-
 quio Ienam ablegarit.

His litteris nono Martij exaratis disce- V.
 dunt eodem die, & biduo post Dresdam per. Ex actionē
 ueniunt; ybi, cum accessum haberent ad discedunt.

Ele.